

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: שמיר	שם פרטי: ראובן
-------------------	-------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: סימיוק	בלועזית Simievic
שם פרטי איתו נולדתי: הוברט-ראובן	בלועזית Robert-Reuven
עיר לידה: פריז	בלועזית Paris
שם פרטי ושם משפחה של האב: Szymisiewicz Szlama	שם פרטי ושם נעורים של האם: Stulzaft Michla
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: פריז	בלועזית Paris
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) יסודי	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמיד
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ) Argenton Sur Creuse, France	חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)
במידה והיית בגטו, ציין את שמו לא	בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו לא	בלועזית
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: Argenton Sur Creuse	תאריך השחרור: תחילת 1945
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה) לא	ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור Paris
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתי עד מתי לא	שנת עלייה: 1950
	במידה ועלית באנייה, ציין את שמה נגבה

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):
נא לכתוב בגוף ראשון

הייתי בן 7. מה שאני זוכר מההורים, גרנו במרכז פריז. הייתי בחצר למטה וקראתי אבא. אבא שלי אמר לי פה לא קוראים לי אבא אלא פאפא. חיינו חיים נורמלי. הלכנו לטייל. לאבא שלי היה אוטו וטיילנו הרבה עד שהתחילה המלחמה. אמא שלי נסעה לפולין ב 1938. היא נסעה לחודשיים להורים שלה לפני שהתחילה המלחמה. כאילו היה לה חוש למה שהולך לקרות. היא בילתה עם המשפחה שלה. אחרי זה במלחמה, 6-7 אחים ואחיות שלה כולם נרצחו.

אבא שלי לפני המלחמה למד עברית ואספרנטו. הוא תמיד התעניין בקידמה. הוא קנה אוטו חדש. אמא שלי כמו כל האמהות היהודיות טיפלה בבית. היו שלושה ילדים. אני האמצעי מהשלושה. לפני המלחמה חיינו כמו צרפתים רגילים. לא הלכנו לבית כנסת. שמרנו על מסורת בחגים.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

בספטמבר 1939 הכריזו על המלחמה. הלכתי לבית הספר וחילקו לכולם מסכות גז הייתה לי מסכת גז ענקית, כבדה ועם רצועה גדולה. עד היום אני זוכר שהייתי גורר את המסכה. הלכתי עם זה כמה חודשים. 50 שנה יותר מאוחר לקחתי את הנכדה שלי במלחמת המפרץ והיא גם קיבלה מסכת גז. חשבתי לעצמי אלוהים אדירים, 50 שנה ודבר לא השתנה. לאבא שלי היה חוש שישי, הוא אמר אני עם הגרמנים לא רוצה להישאר בפריז. אני מפחד שיהיה משהו. היתה לו מנהלת עבודה שגרה בעיירה קטנה. אמרו לו יש שם בתים יפים, זה במרכז צרפת. הוא ראה שזו עיירה קטנה ושלוה והוא לקח בית. הלכנו בתחילת 1940, לפני שהגרמנים פלשו במאי לצרפת. אנחנו כבר בפברואר או מרץ היינו בעיירה הזו. כל הבריחה שהצרפתים עשו כאשר הגרמנים פלשו לצרפת, לא השתתפנו בו, היינו במקום מבטחים.

גרנו לא רחוק מגשר רכבת שהיה אסטרטגי. כמה ימים לפני הפסקת האש בין הגרמנים לצרפתים, הפגיזו את הגשר הזה. במשך שבוע ימים הפגיזו ולא הצליחו לפגוע בו. אבל בזמן הזה חיינו במקלטים. אי אפשר לחיות ככה. גרנו 100 מטר מהגשר. כל האזור היה מפוץ הרוס. כל האזור היה הרוס, רק הגשר נשאר שלם. הגיעה הפסקת האש ונשארנו ככה שנה שלמה. ב 1940-1941 החוקים נגד היהודים לא נכנסו לתוקף בחלק המשוחרר תחת השלטון וישי. רק בפריז היו חוקים נגד היהודים. אבא שלי אמר לחברים שלו מפריז לבוא לגור איפה שאנחנו היינו. החברים לא שמעו בקולו. הם אמרו אנחנו צרפתים, נלחמו עבור צרפת ולא הסכימו. כולם נתפסו ואף אחד מהם לא חזר.

גרנו בעיירה. לא היה לנו כסף. אמא שלי ידעה לתפור ועשינו חילופי דברים. תמורת שמלה היא קיבלה מזון. ככה עברה שנה ראשונה. אמא שלי היתה פולניה. היא מצאה לי מורה לפסנתר ותמורת שמלה קיבלתי שיעורי פסנתר. הלכתי לבית ספר יסודי. בשנה הראשונה לא היו דברים יוצאים מן הכלל. הצרות התחילו ב 1942 שאז התחילו כל החוקים נגד היהודים. הגרמנים אילצו את הצרפתים למלא את החוקים האלו. היו צרפתים שקיבלו את זה בהבנה מלאה. הצרפתים היו צריכים לרשום את כל היהודים. אבא שלי הכין תעודות מזויפות לו ולאמא שלי.

כדי לחיות, אבא שלי מחר בשווקים. הוא מכר כל מיני דברים שהיו קשורים בביגוד. הוא הלך ממקום למקום וככה חיינו. עד שב 1942, המשטרה המקומית קיבלה דרישה לתפוס את היהודים. הצרפתים באותו האזור לא היו אנטי יהודים. התייחסו אלינו כאל פליטים ולא כאל יהודים. ההורים שלי היו ידועים כאנשים רגילים שלא עושים רעש. היו שוטרים טובים. הם היו באים הביתה. הם אמרו לאבא שלי, היום אנחנו באים בערב כדי לעצור אותך. הבית שלנו, מהצד הקדמי היה רחוב ומהצד האחורי היה נהר. אבא שלי תפס סירה קטנה והלך ליערות לא רחוק משמה. בערב בא השוטר שאל איפה בעל הבית. אמרנו שאבא

הלך. ככה זה חזר על עצמו מס' פעמים. אבא נשאר ביערות. אחרי איזה זמן החיים בעיירה חזרו לשגרה. לא חיינו בעוני, אבל חיינו בצמצום. בגדים עוברים מאחד לשני. הלכנו לבית ספר בנעלי עץ. סבלנו מכוויות קור בידיים. אצבעות הרגליים היו מכופפות בגלל הנעליים הקטנות. ככה עברה שנה. אחרי זה היו שוטרים רעים. אבא ברח עוד פעם. השוטרים הרעים איימו על אמא אבל בסוף הם לא עשו כלום.

ליתר בטחון, למחרת הלכתי לחווה מרוחקת להיות רועה פרות. אני והאח הגדול שלי היינו רועי פרות ורועי צאן. ככה חיינו כמה חודשים. פעם מול הבית נפלה עגלה. היה שם סוס שנפצע. אמא שלי אמרה לי לקום בבוקר ולקבל חתיכה מהסוס. קמתי מוקדם בבוקר וקיבלתי חתיכת סוס. ב 1943 ההורים שלי שמו אותי ללמוד ציור ומוזיקה אצל כומר. היה איזשהו כומר שהוא החביא כמה יהודים. אצל הכומר היתה כיתה קטנה. הוא לימד אותנו להכין חלילים מבמבוק. הוא לימד אותנו לחתוך אותו ולהכין חליל. אחר כך השתתפנו בקונצרט. רק אח שלי ואני היינו יהודים. היתר היו גויים. הם ידעו שהיינו יהודים. היה שם גם צופים. ההורים שלי רצו שנחיה כמו כולם. עשינו כל פעם יציאה בימי ראשון בבוקר. ככה העברנו את המלחמה עד 1944.

בסוף 1944 פריז היתה כבר משוחררת. בזמן המלחמה, הצרפתים תפסו את הבית ואת המפעל שלנו. בשחרור, ההורים קיבלו חזרה את הבית והמפעל, אבל הכל חזר ריק. ההורים הלכו לגור בדירה קטנה בפריז. הדירה היתה קטנה, לי ולאח שלי לא היה מקום, אז נשארנו לגור בתור סטודנטים בפנימייה בעיירה הקטנה חודשים טובים. עד שההורים הצליחות לרהט את הבית. הם השיגו כמה מכונות תפירה והתחילו מחדש. בסוף 1945 אנחנו חזרנו.

לפני המלחמה היה לנו פסנתר. הצרפתים ריכזו במן האנגר ענק את כל הצרפתים של היהודים מלפני המלחמה. אחרי המלחמה אמרו לנו לקחת את הפסנתר שלנו. חפשנו את הפסנתר. אבל אי אפשר היה למצוא אותו. אז הצבעתי על סתם פסנתר ואמרתי לאבא שלי זה הפסנתר שלי ולקחנו אותו. בזמן המלחמה היה חלון ראויה ריק. ובאמצע חלון הראווה היה קליפה של בננה. איך הבננה הזו הגיע לשמה. עד היום אף אחד לא יודע. כולם הסתכלו על הקליפה הזו בחלון הראווה.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ
(השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

אני זוכר שלאמא שלי היה אח ואחות. אחרי המלחמה קיבלנו דרך הצלב האדום דרישת שלום מהם דרך גלויה. לכך לגלויה חודש וחצי עד שהגיעה אלינו. אבל דרך הגלויה הם הצליחו להודיע לנו שהם חיים. אמא שלי היתה ציונית ואידיאליסטית. היא הקימה חוג של נשים חלוצות. הבית תמיד היה מלא בפעילים. היא גם מאד אהבה מוסיקה. ההורים שלי אירחו את הפסנתרנית המפורסמת פנינה זלצמן. ההורים שלי היו חברים של ההורים שלה. היא באה אלינו לצרפת וגרה אצלנו. אמא שלי תמיד אירחה אומנים.

אמא שלי היתה אידיאליסטית. היא אמרה שאנחנו צריכים לעלות לארץ. בדיוק באותה תקופה היתה מלחמת הודו-סין עם הצרפתים. זה היה בשנים 1945-1950. אח שלי היה בגיל של גיוס הוא היה צריך להתגייס למלחמה. החלטנו לעלות לארץ ישראל. אבא שלי פחות רצה לעלות. להתחיל הכל מחדש כשהוא כמעט בן שישים לא היה קל. אבל עלינו לארץ באונייה נגבה. הפלגה שערכה 5 ימים. אמא שלי ושני האחים עלו לארץ לפני. אני ואבא שלי נשארנו בפריז וחסלנו את כל הסחורה שהיתה לנו. בסוף 1950 עלינו לארץ. ההורים קנו בית חדש ברמת גן.

נא ספרי/י על חייך בארץ
(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

בארץ הייתי בן 18. מצאתי עבודה בקטיף תפוזים. אחרי כמה חודשים, עבדתי אצל מהנדס אזרחי. למדתי איך עושים חלוקה של מגרשים. הייתי אחרי הבגרות והוא לימד אותי איך מגיעים לשטח ריק ומגדירים רחובות ומגרשים. עשיתי את זה שנה

שלמה. אני עשיתי את חלוקת המגרשים של נווה מונסון וגם בפתח תקווה. חברים שלי היו בכפר הנשיא. אני הצטרפתי לקיבוץ והלכנו לצבא ולנח"ל. התגייסתי בגיל 19 בסוף שנת 1951. אחר כך במשך שנה היינו כל הגרעין בקיבוץ כנרת. אחרי זה עשינו השלמה של קיבוץ צאלים. ב 1952 עד 1954 היינו בצאלים במסגרת הנח"ל. התחתנתי בקיבוץ צאלים בפעם הראשונה. בשנת 1956 יצאתי לעיר.

כל החברים מהנח"ל יצרנו קשר שקשה לתאר. אנחנו שומרים על קשר מאז. כל שנה אנחנו נפגשים כבר 65 שנה. זה ממש חוויה לראות את כולם. אשתי תמיד מתפאלת איזה קשר הדוק יש לנו. הקשר שלנו עוד נוצר לפני העלייה לארץ ולאחר העלייה לארץ הקשר חודש. יש לי חברים שאני מכיר מגיל 15. היינו ביחד בצופים ובצבא ועד היום אנחנו בקשר. הקשר הוא קשר אורגני.

ראיון: תמר חיימוביץ', רחובות, מאי 2014